

Zelfbeschikking, veiligheid en gelijkheid: hoe bevordert u dat ook in uw gemeente?

Door meer samenwerking tussen professionals en sleutelpersonen vanuit migranten-, vluchtelingen- en lhbtq+-organisaties

Inhoudsopgave

01

Rol van de gemeente

02

Wie zijn wij?

03

Duurzame bruggen

04

Het aanbod van de Alliantie

05

Rollen en verwachtingen

06

Contact

1. Rol van de gemeente

Dit speelt ook in uw gemeente

Huiselijk geweld, eerge relateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang, achterlating, maar ook discriminatie van lhbtq+-personen, van vrouwen en meisjes. Deze problemen zijn dagelijks aan de orde, ook binnen de verschillende culturele of religieuze gemeenschappen in uw gemeente.

Mensen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond krijgen zelden de professionele hulp die zij nodig hebben. Zij weten de weg niet of de drempel is te hoog.

Ook orthodox christelijke lhbtq+-personen ervaren deze drempels. Vaak vinden zij in de seculiere hulpverlening geen kennis van en begrip voor hun levensstijl, en krijgen ze niet de hulp die ze nodig hebben. Het hart luchten bij een vertrouwenspersoon helpt dan even, maar lost het probleem niet blijvend op. Voorkomen dat problemen en geweld escaleren vraagt om vertrouwen, laagdrempelige hulpverlening en hulpverlening die aansluit bij de leefwereld van de cliënt.

Kloof tussen vraag en aanbod

Professionele hulp bereikt bewoners met een vluchtelingen- of migratieachtergrond niet op tijd of sluit niet goed aan bij hun behoeften. Zij maken nauwelijks gebruik van laagdrempelige voorzieningen, waardoor zij later in zwaardere en/of duurdere voorzieningen terechtkomen. Als antwoord op de vraag hoe gemeenten dit kunnen verbeteren adviseert Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) 'dat migrantenorganisaties een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de kloof tussen vraag en aanbod. Door het bieden van extra ondersteuning aan hun achterban, door hen te helpen de stap naar een instelling te maken en door samen met formele instellingen te werken aan een betere aansluiting bij de leefwereld van deze bewoners.'^[1]

Hetzelfde geldt voor lhbtq+-personen met een christelijke achtergrond. Ook zij hebben baat bij ondersteuning vanuit de eigen gemeenschap, van mensen die zowel hun geloof als hun lhbtq+ zijn begrijpen. Vanuit hun kennis en ervaring kunnen zij helpen met de specifieke problemen waar deze bewoners mee te maken hebben.

[1] <https://www.kis.nl/sites/default/files/bestanden/Publicaties/duurzame-bruggen-bouwen.pdf> (2018).

Preventie en duurzame samenwerking zijn nodig

De Alliantie Verandering van Binnenuit en het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) bieden workshops op maat aan om de verbinding tussen sociaal professionals, de lokale migranten-, vluchtelingen- of christelijke organisaties en intermediairs te versterken. Doelen zijn preventie van en een duurzame samenwerking bij de begeleiding van individuen en gezinnen bij problemen rond gendergerelateerd geweld en lhbtqi+-acceptatie.

Oproep

Geef ook in uw gemeente een positieve impuls aan de duurzame samenwerking tussen de sociaal professionals en de intermediairs en sleutelpersonen uit de christelijke lhbtqi+- en/of migranten- en vluchtelingenorganisaties. Dit kan door kennis, informatie en contacten te delen en gezamenlijk in te zetten op een sterke samenwerking.

Deze brochure schetst kort onze werkwijze en hoe professionele, informele organisaties en gemeente kunnen meedoen.

Laten we samenwerken aan meer zelfbeschikking en veiligheid voor alle bewoners!

2. Wie zijn wij?

De Alliantie Verandering van Binnenuit

De Alliantie Verandering van Binnenuit bestaat - sinds 2018 - uit kennisinstituut Movisie en het Consortium Zelfbeschikking, een netwerk van zeven landelijke migranten- en vluchtelingen- (koepel)organisaties: Inspraakorgaan Turken (IOT), Stichting Kezban, Federatie van Somalische associaties in Nederland (FSAN), Samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders (SMN), Stichting Landelijke Werkgroep Mudawwanah, HTIB (Turkse arbeidersvereniging in Nederland) en Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON). [2]

Sinds 2023 is ook LCC+ aangesloten, een koepelorganisatie waar meerdere projecten onder vallen die allen streven naar emancipatie van lhbtq+-personen in christelijke gemeenschappen. [3]

De Alliantie organiseert met haar lokale partnerorganisaties verschillende activiteiten. Doel is om 'van binnenuit' de normen in de, vaak 'gesloten', gemeenschappen te veranderen naar meer gendergelijkheid, acceptatie van lhbtq+-personen en sociale veiligheid van vrouwen en lhbtq+-personen. Het thema, de aanpak en activiteiten zijn afgestemd op de doelgroep. Gespreksbijeenkomsten, een lessenserie, theater, muziek, een podcast, en een sociale mediacampagne zijn voorbeelden hiervan. De getrainde dialoogleiders en 'voortrekkers' informeren (potentiële) slachtoffers over mogelijkheden voor professionele hulp. [4]

[2] Zie: www.alliantiezelfbeschikking.nl

[3] Geloof in LHBTI - LCC+ (lccplus.nl)

[4] Zie verder: <https://www.movisie.nl/verandering-binnenuit>

Het LKHA

Het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang & Achterlating [5] (LKHA) heeft een kennisfunctie en adviseert (lokale) professionals als Veilig Thuis en wijkteams bij de aanpak van complexe problemen. Ook krijgen slachtoffers hulp in het buitenland als zij zijn gedwongen tot een huwelijk of zijn achtergelaten. Het LKHA ziet schrijnende situaties als het thuis misloopt en wil er met de Alliantie en lokale partners alles aan doen om onomkeerbare situaties te voorkomen.

Uitgangspunten van de Alliantie Verandering van Binnenuit en het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating zijn de Universele Rechten van de Mens. Wederzijds respect, gelijkwaardigheid, keuzevrijheid, veiligheid, verbinding en samenwerking zijn kernwaarden.

[5] Zie: <https://www.huwelijkswangenafterlating.nl/>

3. Duurzame bruggen

Samenwerking sleutelpersonen en hulpverleners

Intermediairs, 'sleutelpersonen', vertrouwenspersonen en lokale organisaties kunnen voor professionals de toegang tot de 'gesloten' gemeenschappen vergroten. Door samen te werken kunnen zij hulpverleners meer inzicht geven in taal en cultuur, waarden, normen en taboes en de manier waarop mensen hun vragen en problemen presenteren. Zo kunnen professionals en sleutelpersonen gezamenlijk optrekken bij huisbezoeken of voorlichtingsbijeenkomsten.

Omgekeerd hebben de sleutelpersonen en informele organisaties advies en steun van professionals en de gemeente nodig, zowel bij de preventie als bij de aanpak van ernstige cases.

Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) beschrijft in de publicatie 'Duurzame bruggen bouwen' de meerwaarde van deze samenwerking:

1. Ondersteuning

Professionele organisaties kunnen de lokale migranten- en/of christelijke organisaties praktische ondersteuning en coaching bieden.

2. Brugfunctie

Informele organisaties en sleutelpersonen kunnen als brug fungeren voor professionals om in contact te komen met de gemeenschappen.

3. Advies

Advies en ondersteuning van professionals aan sleutel- en vertrouwenspersonen hoe zij hun werk gemotiveerd en deskundig uit kunnen voeren is belangrijk. En met gerichte informatie over gemeentelijke en andere voorzieningen vinden de intermediairs makkelijker de weg. Omgekeerd kunnen sleutelpersonen de professionals adviseren over het winnen van het vertrouwen van mensen uit gesloten gemeenschappen.

4. Het aanbod van de Alliantie

De inzet van de Alliantie Verandering van Binnenuit is om met de gemeente de samenwerking tussen lokale professionele en informele hulpverleners op gang te brengen of deze te versterken. Daarvoor bieden we korte trajecten aan in gemeenten waar het Consortium Zelfbeschikking en/of LCC+ activiteiten organiseert voor doelgroepen uit genoemde gemeenschappen.

Traject in een gemeente: In samenwerking met de gemeente, professionals en informele organisaties

1. Oriëntatie en samenwerking

Vanuit de Alliantie bespreken Movisie en een van de partnerorganisaties met betrokken beleidsadviseurs hoe het doel 'Meer duurzame verbinding bewerkstelligen tussen lokale professionals in het sociaal- en veiligheidsdomein, de informele zelforganisaties en de gemeente bereikt kan worden. Wat gebeurt er al op dit gebied, waar is behoefte aan en hoe kunnen we aansluiten bij actuele ontwikkelingen in de gemeente?

In overleg worden lokale partijen uitgenodigd door de gemeente voor een oriënterende bijeenkomst en worden met betrokken partners afspraken gemaakt over mogelijke activiteiten zoals een Startbijeenkomst.

2. Startbijeenkomst

De gemeente nodigt in samenwerking met de Alliantie vertegenwoordigers uit van de lokale welzijns- en hulpverleningsinstellingen, de betrokken informele zelforganisaties en sleutel-/vertrouwenspersonen, en vanuit de gemeente de beleidsambtenaren en wethouder(s) voor de Startbijeenkomst.

In deze bijeenkomst verkennen we, na de kennismaking, via interactieve werkvormen waar behoeften, kansen en verbeterpunten liggen voor meer lokale uitwisseling en samenwerking in de aanpak van gendergerelateerd geweld en de acceptatie van lhbtq+-personen in lokale gesloten gemeenschappen.

Ter plekke kunnen we met de deelnemers een vervolg plannen voor bijeenkomsten en thema's. Een onderdeel daarvan kan de workshop 'Samen kom je verder!' zijn.

3. Workshop 'Samen kom je verder!'

Dit gaat over de aanpak van gendergerelateerd geweld en lhbtq+-discriminatie in gesloten gemeenschappen. Het is een workshop van een dagdeel voor 16-24 deelnemers: een mix van lokale welzijnswerkers, hulpverleners en informele sleutel-/vertrouwenspersonen. Aan de hand van bepaalde problematiek krijgen de deelnemers via een interactieve presentatie inzicht in de achtergrond, leefwereld en positie van slachtoffers in gesloten gemeenschappen. Aan de hand van casuïstiek verkennen de deelnemers elkaars invalshoeken, delen ze kennis en expertise en bespreken zij mogelijkheden voor meer uitwisseling en samenwerking. De workshop is gericht op laagdrempelige hulp die aansluit bij de leefwereld en hulpvragen van bewoners.

Mogelijke thema's:

- Waarom gebruiken ouders huwelijksdwang of achterlating?
- Welke problematiek kan het opgroeien als lhbtq+-persoon in een gesloten gemeenschap tot gevolg hebben?
- Wat kan ik doen bij vermoedens van eegerelateerd geweld?
- Hoe maak ik gesignaleerde problemen bespreekbaar?

Eventueel uitwisselen over:

- Hoe sluit ik aan bij de taal en cultuur van de cliënt?
- Hoe voer ik een gesprek met iemand met heel andere normen?
- Hoe bespreek ik het recht op zelfbeschikking, het recht op keuzevrijheid?

> Deelname aan de workshop is gratis.

4. Een diverse pool van workshopleiders

We werken met een pool van getrainde en ervaren workshopleiders met diverse achtergronden, zowel cultureel als religieus. De workshopleiders werken in duo's vanuit Movisie, het LKHA of het Consortium Zelfbeschikking/LCC+.

5. Rollen en verwachtingen

Wat doen de Alliantie en het LKHA, en wat verwachten we van de gemeente en organisaties?

1. De Alliantie en het LKHA verzorgen:

- een voorbereidend gesprek met beleidsadviseurs en lokale partners;
- de inhoudelijke voorbereiding en begeleiding van de Startbijeenkomst;
- in samenwerking met gemeente worden lokale migranten-, vluchtelingen- en lhbtq+-organisaties, en/of christelijke organisaties en sleutelpersonen uitgenodigd;
- de inhoudelijke organisatie en begeleiding van een workshop;
- evaluatie met betrokken partners – en eventuele vervolgacties.

2. Wat verwachten we van de gemeente en professionele organisaties?

- deelname aan het voorbereidend gesprek met de Alliantie;
- praktische organisatie van de Startbijeenkomst en van de workshop, zoals de locatie, catering, publiciteit en werving van deelnemers.
- deelname aan de evaluatie gericht op vervolg en borging.

3. Bijeenkomsten Verandering van Binnenuit:

De Alliantie organiseert en begeleidt dialoogbijeenkomsten of andere Alliantie-activiteiten voor de lokale migranten- en/of christelijke gemeenschappen.

In samenwerking met lokale partners organiseert de Alliantie verschillende activiteiten en bijeenkomsten voor groepen uit gesloten gemeenschappen. Het doel is 'verandering van binnenuit' door een normverandering op gang te brengen naar meer gendergelijkheid, acceptatie van lhbtq+-personen, sociale veiligheid etc. Het thema en de aanpak van de bijeenkomsten is afgestemd op de doelgroep. Denk aan dialoogbijeenkomsten, interactief theater of kerkelijke gespreksgroepen waar diverse thema's aan de orde komen. De bijeenkomsten worden begeleid door ervaren, getrainde dialoogleiders en andere 'voortrekkers'.

Uitvoering bijeenkomsten

- Wanneer een lokale migranten- of christelijke organisatie een bijeenkomst of andere interventie over een van de Alliantie-thema's wil organiseren, dan kan deze een gespreksleider vragen van het Consortium Zelfbeschikking of van LCC+.
- Een Alliantiepartner neemt het initiatief en zorgt in samenwerking met de lokale zelforganisatie en de gemeente voor locatie, werving en organisatie.
- Voordat de activiteit georganiseerd wordt, zoekt de Alliantie contact met de gemeente waar de activiteit gaat plaatsvinden.
- Na afloop van de Alliantie-activiteiten in de gemeenschap volgt een evaluatie gericht op lokale samenwerking tussen professionele en informele werkers.

Wat kan de gemeente eventueel doen?

- Locatie en andere faciliteiten beschikbaar stellen voor deze Alliantie-activiteiten.
- Een van de Alliantie-activiteit(en) in de lokale migranten- en/of christelijke gemeenschappen bijwonen.

6. Contact

Wil je meer informatie?

Bel of mail voor een vrijblijvend gesprek met Bora Avrić,
via b.avric@movisie.nl of 030-7892141.

Of kijk op [Verandering van binnenuit](#) | [Movisie](#) of [Alliantie](#)
voor zelfbeschikking (alliantiezelfbeschikking.nl)

Landelijk Knooppunt
**HUWELIJKSDWANG
EN ACHTERLATING**

Colofon

Auteurs: Alliantie Verandering van Binnenuit en Het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang & Achterlating

Foto's: Mladen Pikulić

Eindredactie en vormgeving: Amber Witsenburg

Januari 2024 © Alliantie Verandering van Binnenuit

LCC+

De Alliantie Verandering van Binnenuit bestaat uit Movisie, het Consortium Zelfbeschikking en LCC+, en wordt mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van OCW.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap